

Posudek na bakalářskou práci

Název: Role baru v migraci. Adaptace a integrace anglofonní menšiny v České republice
Autorka: Zuzana Terry

Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy, Praha 2014, 50 s.

Bakalářská práce Zuzany Terry se zabývá problematikou migrací. Zaměřila se na anglofonní menšinu. Své pole zájmu si přesně a úzce vymezila: věnovala se jednomu segmentu života migrantů, a to expat baru. Kladla si otázku, jaký význam má expat bar v migraci.

Teoretický rámec úvah opřela o literaturu vážící se jak k migracím, tak k problematice pohostinství. Ve vztahu k migracím představila poznatky o expatech (provedla i diskusi dosud nejednotné terminologie). Ty pak vztáhla ke dvou teoretickým přístupům, k transnacionalismu a k teoriím integrace. V tomto směru vidí expaty jako migranty, kteří disponují transnacionálním sociálním polem a v jeho rámci, resp. s jeho zatížením si vytvářejí vztah k teritoriu, na němž se nacházejí, a v rámci něhož realizují jednu část svých sociálních vazeb. Autorka pak v základních rysech představila fenomen pohostinství. Definovala ho jako otevřené prostředí se specifickými pravidly jednání, jako liminální instituci v rámci každodennosti. Má různé typy aktérů, kdy štangasti si pohostinství přivlastňují a to skrze specifické zvyky a rituály, které je odlišují od běžných hostů. Pohostinství v migraci je pak představeno zejména jako místo migrantské kultury, kde je migrant osvobozen od stigmatu jiného, jako místo setkání, informací, sociální rovnosti, ale také místo uvolnění frustrací.

Svůj výzkum založila Zuzana Terry na zúčastněném pozorování a na rozhovorech (neformálních a polostrukturovaných) a realizovala ho ve vybraném expat baru. Vytvořila relevantní data. Zaměřila se na skupinu regulers a z jejich perspektivy se dívala na situaci v baru. Data pak prezentovala systematicky. Popis dat začala u dějin baru, pak se zaměřila na jeho popis a poté se již věnovala jeho aktérům, jejich chování v baru a významům, které baru připisují. V těchto kapitolách se jí podařilo ukázat jakou roli hraje bar v migraci regulers – anglofonních transnacionálních migrantů. Z výzkumu vyplynulo, že tato skupina návštěvníků toto místo chápe jako domácí prostředí. Odkazuje k tomu nejen jejich teritoriální chování a zavedené zvyky, ale také metafory, které používají (např. obývací). Bar jako domov není ovšem jen metaforou pro vnímání prostoru, ale také pro ustanovování a prožívání vztahů. V tomto směru autorka dobře používá metaforu rodiny a širšího příbuzenstva. Protože se autorka zaměřila právě na skupinu regulers, sleduje i přesahy jejich vztahů a kontaktů do dalších prostorů. Proto lze dobře pochopit, jakou roli hraje bar v jejich životě. Je pevným bodem v konstrukci jejich prostorových vazeb. Metafora domova a rodiny, kam se člověk vrací a odkud odchází, aby se obohacen vrátil, kde cítí zázemí, v práci není vlastně nijak nadnesená. I proto lze rozumět tomu, že všechny byť formální změny a příležitostné události nesměřované regulers mohou „domácí“ chápat jako porušení intimity jejich prostoru a ohrožení řádu (pevného bodu) jejich světa. Proto nechtějí být onou otevřenou institucí, jak se od baru očekává, ale uzavřeným klubem. Dilema mezi povahou instituce a jejich přáními pak regulers řeší buď prověřováním hostů nebo dočasným opouštěním prostoru, do kterého se

však zase v nejbližší možné době (hned jak vetřelci odejdou) vrací. Autorka v tomto smyslu uvažuje, že bar je institucí, která v migraci získává velký význam. V případě anglofonních expatů vytváří pevný ostrov transnacionality, kde se vztah netransnacionální majority x transnacionální minority překlápí ve prospěch minority. Zde Zuzana Terry dospívá k stejnému závěru jako Tilki, kdy je bezpečné být sám sebou (s. 19).

V rámci čtení studie Zuzany Terry mne napadly ještě další roviny promýšlení problematiky. Kromě použití konceptu domova pro interpretaci sledované situace, se nabízí více promýšlet koncept liminality. Stejně jako je pohostinství hraničním stavem a kulturního odpuštění (s. 17) tak i migrant, a tím spíše transnacionální migrant se ocitá v hraniční kultuře a přeje si být tolerován ve své jinakosti. Práci mohla autorka pojmout i jako etnografii baru, kde regulers by byli jen jednou ze skupin a sledovat sociální realitu expat baru z perspektivy, jaký potenciál jednat (agency) bar má.

Po formální stránce práce by snesla korekturu. Pozor by si měla autorka dát v psaní jmen.

Práce Zuzany Terry se zabývá zajímavým tématem, je dobře strukturovaná, adekvátně prezentuje a interpretuje data a dospívá k relevantním závěrům.

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji výborně.

V Praze 19. 9. 2014

Dana Bittnerová